

Verdere uitleg over het beleid ‘Veilige Kerk’.

Een vrijwilliger binnen de Eben-Haëzerkerk dient te beschikken over een geldige Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) en moet tevens de gedragscode ondertekenen. Beide documenten worden eens per vier jaar vernieuwd. Dit vormt de essentie ten aanzien van de VOG en gedragscode volgens het “Beleid Veilige Kerk”. In de praktijk merken wij dat er bij vrijwilligers regelmatig hier vragen over zijn.

Daarom geven wij in dit document aanvullende toelichting in de vorm van een vraag-en-antwoordstructuur.

Algemene vragen

Vraag: Waarom moet er voor mij een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) worden aangevraagd?

Antwoord: Een VOG (Verklaring Omtrent het Gedrag) bevestigt dat iemands gedrag uit het verleden geen bezwaar vormt voor het uitvoeren van bepaalde taken of functies in de samenleving. Bij de aanvraag wordt bekeken of de persoon strafbare feiten heeft gepleegd. De VOG maakt deel uit van het Veilige Kerk beleid en is bedoeld om een veilige cultuur binnen de kerk te bevorderen en iedereen te beschermen.

Op advies van vertrouwenspersonen binnen de EHK is dit in het voorjaar van 2023 gestart, waarna de PKN heeft besloten het vanaf 1 juli 2025 verplicht te stellen ter bescherming van kwetsbare groepen in de kerkelijke gemeenschap. Vrijwilligers die niet voldoen aan deze eis mogen hun werkzaamheden niet (meer) uitvoeren. Het bezit van een VOG is geen garantie dat iemand nooit ongepast gedrag heeft vertoond of zal vertonen; iemand kan een strafbaar feit hebben gepleegd zonder dat hiervan aangifte is gedaan. Wel is het zo dat het aanvragen van een VOG bijdraagt aan een betere bewustwording dat men met kwetsbare mensen zal werken.

Vraag: Waarom moet ik een gedragscode ondertekenen? Is een VOG niet voldoende?

Antwoord: Een VOG toont aan dat je geen relevante strafbare feiten hebt gepleegd. De gedragscode geeft aan hoe je binnen de organisatie hoort te handelen, zoals omgaan met vertrouwelijke informatie en het respecteren van grenzen. Je mag pas als vrijwilliger starten als je een geldige VOG hebt en de gedragscode tekent.

Vraag: Zijn een VOG en gedragscode verplicht voor elke vrijwilliger?

Antwoord: Iedere vrijwilliger die werkt met, of in contact kan komen met kwetsbare groepen, moet een VOG en een gedragscode hebben. Uitzondering hierop zijn de vrijwilligers die uitsluitend in de kinderoppas werken, voor hen is alleen een gedragscode voldoende. Voor vrijwilligers die niet met kwetsbare personen werken, zijn deze eisen niet nodig. Bijvoorbeeld: het beamerteam bestaat uit vrijwilligers, maar zij komen niet in aanraking met kwetsbare groepen, dus voor hen is geen VOG of gedragscode vereist. In het beleidsdocument Veilige Kerk is een tabelletje vermeld met daarin opgesomd voor welke functies of taken dit geldt. De PKN geeft aan: (1) alle ambtsdragers, (2) alle anderen die namens de gemeente pastorale taken hebben, (3) mensen in functies die daarmee op regelmatige basis (bege-)leiding geven aan minderjarigen of kwetsbare mensen zodat een persoonlijke band kan ontstaan (§) mensen in functies waarin men herhaaldelijk als enige volwassene samen is met minderjarigen of kwetsbare personen, (5) vertrouwenspersonen, (6) mensen in overige functies waarvoor het door de kerkenraad als zinvol wordt geacht. De uitzondering voor vrijwilligers die uitsluitend in de kinderoppas werken (en waarvoor alleen een gedragscode nodig is) is gemaakt vanwege de gedachte dat deze vrijwilligers (veelal moeders van de kinderen in de oppas) af zouden haken als oppas indien naast de gedragscode ook een VOG aangevraagd zou moeten worden. Bovendien geldt dat het werk normaliter met meerderen tegelijk wordt gedaan, zodat de sociale controle mede preventief werkt.

Vraag: Een VOG wordt aangevraagd en een gedragscode moet worden ondertekent omdat het vrijwilligerswerk omgang met kwetsbare groepen betreft. Wat wordt bedoeld met “kwetsbare groepen”

Antwoord: Kwetsbare groepen zijn kinderen, jongeren, maar ook ouderen.

Vragen n.a.v. een bezwaar, kritische kanttekening

Vraag: Ik heb al een VOG voor mijn huidige werkgever; kan ik jullie daar niet gewoon een kopie van geven?

Antwoord: Nee dat is niet voldoende. Een VOG wordt afgegeven specifiek bedoeld voor de werkzaamheden bij een bepaald bedrijf of in een bepaalde organisatie. Los daarvan kan het zo zijn dat het profiel waarvoor een VOG elders is aangevraagd afwijkt van het profiel voor de vrijwilligers-werkzaamheden in of vanuit de EHK.

Vraag: Ik ben christen en leef volgens Bijbelse normen. Waarom vraagt de kerkenraad dan alsnog om een gedragscode te ondertekenen?

- Vraag:** Ik ben christen / ik heb belijdenis gedaan. Waarom vraagt de kerkenraad dan alsnog om een gedragscode te ondertekenen?
- Antwoord:** Het leven als christen (al dan niet als belijdend lid) zal volgens Bijbelse normen zijn voor het aangezicht van God.
Daarnaast vindt de kerkenraad het belangrijk dat er een VOG wordt aangevraagd en dat de gedragsregels worden ondertekend, zodat verantwoording kan worden afgelegd aan overheid en samenleving.
- Vraag:** Wat zijn de gevolgen indien ik, ondanks de toelichting en uitleg van de kerkenraad, besluit geen VOG aan te vragen of gedragscode te ondertekenen?
- Antwoord:** We gaan graag met je in gesprek om te horen waar je bezwaren liggen. Misschien kunnen we met een betere uitleg wat zorgen wegnemen. Toch willen we eerlijk zijn: tot nu toe hebben we geen goede reden gevonden om géén VOG of gedragscode te vragen aan vrijwilligers die werken met kwetsbare mensen. Dat betekent dat je zonder deze documenten niet als vrijwilliger bij die activiteit in de kerk bezig kunt zijn. Wel kunnen we samen kijken of er andere mogelijkheden zijn waarop je actief kunt zijn.
- Vraag:** Volgens de richtlijnen van de PKN dient bij iedere nieuwe activiteit een Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG) te worden aangevraagd en dient een gedragscode te worden ondertekend. In de EHK is dit echter niet het geval; zodra men reeds als vrijwilliger actief is bij een andere kerkelijke activiteit, kan men direct deelnemen aan een nieuwe activiteit. Kan toegelicht worden hoe deze procedure precies is ingericht?
- Antwoord:** In de EHK zijn er relatief veel vrijwilligers die meer dan één taak op zich hebben genomen. Er zijn er die betrokken zijn bij het JPT, zorgaanbieder voor Xaler zijn en ook nog ambtsdrager zijn. Als je de richtlijnen van de PKN volgt zouden deze personen voor al deze functies deze documenten moeten hebben.
Bij de start in 2023 was dat ook de bedoeling, maar de praktijk heeft geleerd dat dat niet handig is en bovendien hier en daar op bezwaren stuitte. We hebben ook geleerd dat het een uniforme gedragscode ook prima is, in plaats van een aparte gedragscode voor verschillende activiteiten.
Om die reden hanteren we nu de systematiek dat met vrijwilligerswerk mag worden gestart als er al een VOG en ondertekende gedragscode is. Het is wel belangrijk dat als aan een nieuwe activiteit wordt begonnen dit gemeld wordt bij de kerkrentmeester die de administratie voert. Op dit moment (2026) is dat Evert Druijff. Hij kan dan beoordelen of er nu wel of

geen VOG aangevraagd moet worden en een gedragscode ondertekend worden.

Vraag: Een VOG zegt ook niet alles. Lang niet al het grensoverschrijdend gedrag wordt gemeld bij de overheid. Dus wat voor nut heeft het om zo'n nietszeggend document aan te vragen.

Antwoord: Het klopt dat we met een VOG en het ondertekenen van een gedragscode niet kunnen voorkomen dat er ongewenst gedrag plaats vindt. Los van het feit dat het (inmiddels) verplicht is vanuit de PKN gaat er toch een – zij het beperkte – werking van uit om personen met die eerder al ongewenst gedrag vertoonde geen vrijwilligerswerk te laten doen. Er wordt als het ware een extra drempel opgeworpen voor hem/ haar die dat ongewenste gedrag serieus probeert te onderdrukken, maar die daar niet (altijd) in slaagt.

Vraag: Ik ben als vrijwilliger op verschillende terreinen actief. Is het in dat geval noodzakelijk om voor iedere afzonderlijke activiteit een nieuwe Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG) of gedragscode aan te vragen?

Antwoord: Als vrijwilliger bij de EHK heb je een VOG nodig en onderteken je een gedragscode die geldt voor al je vrijwilligerswerk, zoals bij Natanja, JPT of een ambt. Na 4 jaar moet je opnieuw een VOG aanleveren. Voor kerkrentmeesters en penningmeester van de diaconie is een speciale VOG vereist; bij hun aantreden wordt daarom een nieuwe, uitgebreidere VOG aangevraagd en tekenen zij opnieuw de gedragscode.

Vragen i.v.m. verlenging na 4 jaar

Vraag: De VOG en de gedragscode zijn beide vier jaar geldig. Volgens de PKN-regels hoeft alleen de VOG periodiek te worden vernieuwd. Waarom moet dan ook elke 4 jaar de gedragscode opnieuw worden ondertekend?

Antwoord: We denken dat het goed is om periodiek (en dat is 1x per 4 jaar) nog eens expliciet gewezen te worden op de gedragsregels. We laten het ondertekenen van de gedragscode gelijk lopen met het opnieuw aanvragen van een VOG. Dat is uit administratief oogpunt ook het minst bewerkelijk.

Vraag: Dient er door mij actie te worden ondernomen zodra de termijn van vier jaar is verstreken?

Antwoord: In principe is dat niet nodig. De uitvoering van dit beleid ligt bij de kerkrentmeesters en zij houden in de gaten wanneer de 4 jaar zijn verstreken en nemen dan contact met je op om tot vernieuwing van de

VOG en gedragscode te komen als je tenminste nog vrijwilligerswerk doet waarvoor een VOG en gedragscode nodig is.

Vraag: Binnen het jeugdwerk organiseren we elk seizoen een startavond waarvoor alle leiders worden uitgenodigd. Zou het niet nuttig zijn om dan gezamenlijk de gedragsregels door te nemen en als groep goed te keuren, in plaats van dat iedereen afzonderlijk een nieuwe verklaring ondertekent?

Antwoord: Bij het komen tot beleid en wijze van uitvoering is deze mogelijkheid ook overwogen. Maar we hebben toch gekozen om dat niet te doen en wel om de volgende redenen:

- Met het opnieuw ondertekenen van de gedragscode wordt de vrijwilliger veel uitdrukkelijker bepaald bij het belang van goed gedrag. Dit komt veel meer “binnen” dan dat een leidinggevende een verhaal houdt.
- Je geeft nu ook persoonlijk instemming, terwijl anders globaal in de groep moet aangeven dat je bezwaar hebt.
- Bij zo’n startavond zullen er ongetwijfeld vrijwilligers zijn die nu juist die avond niet aanwezig kunnen zijn. Die zou je dan weer apart moeten benaderen.
- Administratieve reden: bij zo’n startavond zou dan weer geregistreerd moeten worden wie er allemaal heeft ingestemd en wie niet. Ook moet gekeken worden naar voor wie het van toepassing is (namelijk voor wie het 4 jaar geleden is en bovendien kan het zo zijn dat voor iemand verlenging heeft plaatsgevonden die bij een andere activiteit (bijv. JPT) is betrokken. Het is daarom veel minder arbeidsintensief om de administratie op 1 punt te houden, namelijk bij de kerkrentmeester.

Vraag: Het is inmiddels vier jaar geleden sinds mijn vorige aanvraag en ondertekening. Ik heb nog geen nieuwe VOG ontvangen en/of de verklaring nog niet opnieuw ondertekend. Vraag: dien ik mijn werkzaamheden nu per direct te staken?

Antwoord: We zijn flexibel met de 4-jaars termijn en hechten niet aan een paar dagen, weken of zelfs een maand verschil. Maar het moet niet een aantal maanden gaan duren. In dat geval moeten we je helaas verzoeken (of eigenlijk opdragen) om te stoppen met het vrijwilligerswerk. Natuurlijk willen we het zover niet laten komen. Daarom zullen we je meerdere keren herinneren dat het document nog moet worden aangevraagd en/of dat de verklaring nog ondertekend moet worden.

Vragen over de procedure.

- Vraag: Wie vraagt een VOG aan? Moet ik dat zelf doen?
- Antwoord: De leidinggevende van een activiteit waarvoor de vrijwilliger wordt gevraagd informeert de vrijwilliger en dient een aanvraag in bij de kerkrentmeester die het beleid Veilige Kerk coördineert. Momenteel (2026) is dit Evert Druijff.
- De vrijwilliger ontvangt vervolgens van hem een e-mail met een link voor je aanvraag en een gedragscode om te ondertekenen.
- De aanvraag moet altijd via de kerkrentmeester worden gedaan, anders zijn de kosten voor eigen rekening.
- Vraag: Mijn VOG is aangevraagd en de gedragscode getekend, maar ik heb mijn VOG nog niet ontvangen. Mag ik alvast beginnen?
- Antwoord: Nee, zowel de VOG als de ondertekende gedragscode moeten door de kerkrentmeester, die de administratie omtrent dit beleid voert, zijn ontvangen.
- Vraag: Ik zou mij graag willen aanmelden als zorgaanbieder bij Xalerzijn, maar het traject gaat daadwerkelijk van start wanneer er een passende zorgvraag is. Is het mogelijk om de aanvraag voor een VOG en gedragscode uit te stellen tot het moment waarop er sprake is van een concrete zorgvraag?
- Antwoord: Het kan voorkomen dat een zorgvraag dringend is. Het ontvangen van de VOG en het ondertekenen van de gedragscode kunnen echter enkele weken duren. Het zou zonde zijn als zorg hierdoor niet verleend kan worden. Regel daarom direct bij aanmelding bij Xalerzijn zowel de VOG als de gedragscode.
- Vraag: De ondertekening van de gedragscode en de VOG-datum verschillen en liggen ver uit elkaar. Wanneer verstrijkt de termijn van vier jaar?
- Antwoord: De datum van afgifte van de Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG) wordt als uitgangspunt gehanteerd voor zowel de aanvraag van een nieuwe VOG als voor het opnieuw ondertekenen van de gedragscode.

Verdere vragen

Vraag: Wat als ik nog verdere vragen heb?

Antwoord: Voor procedurele vragen kun je terecht bij de kerkrentmeester, bijvoorbeeld voor formulieren, de VOG-aanvraag of twijfel over de noodzaak van een VOG of gedragscode. De verantwoordelijke kerkrentmeester is nu (2026) Evert Druijff.
Bij vragen over beleid kun je terecht bij de leidinggevende van de activiteit. Kom je er samen niet uit, neem dan contact op met een kerkenraadslid dat bij de activiteit betrokken is, bijvoorbeeld de jeugdambtsdrager voor jeugdwerk.